

Europangatähtede uut temaatikat käsitleva kvalitatiivse uuringu kokkuvõte

Käesolevas dokumendis esitatud arvamused kajastavad üksnes autorite vaateid ega väljenda Euroopa Keskpanga (EKP) seisukohti.

Kokkuvõte

Eurosüsteemi ülesanne on säilitada üldsuse usaldus europangatähtede suhtes, tagada europangatähtede kasutuse turvalisus ja mugavus ning veelgi suurendada sularaha tõhusust. Pangatähed on oma olemuselt äärmiselt keerukad; uute pangatähtede tootmisele eelneb aastatepikkune teadus- ja arendustegevus. Europangatähtede korrapärase arendustegevusega seoses algatati tööprotsess, et kaaluda pangatähtede uut temaatikat ja kujundust. Protsess hõlmab kaht peamist etappi: uue teema¹ ja (seonduvate motiivide²) väljatöötamine ning sellest lähtuva kujunduse loomine. Esimeses etapis andis Euroopa Keskpank (EKP) ettevõttele Ipsos volitused teha kvalitatiivne uuring eesmärgiga koguda teavet, mis võib aidata uue teema kindlaks määrata.

Uuringul oli kaks eesmärki. Esiteks soovisime mõista üldsuse eelistusi tulevaste europangatähtede teema suhtes ning koostada eelistatud teemade ja seonduvate motiivide loetelu. Teiseks soovisime mõista, kuidas on vastu võetud europangatähtede praeguse teise seeria ühised kujunduselemendid³ ja kuidas aktsepteeritaks võimalikke uusi ühiseid kujunduselemente. Ühtlasi soovisime koostada eelistatud ühiste kujunduselementide loetelu.

Uuring toimus 2021. aasta detsembrist 2022. aasta märtsini veebikeskkonnas. Selle käigus küsitleti fookusrühmi kõigist 19st euroala riigist ning Horvaatiast ja Bulgaariast. Kokku osales uuringus 84 fookusrühma (igas riigis neli rühma, kokku 422 üksikosalejat). Rühmad jaotati vanuse järgi (16–25, 26–40, 41–60, 61+) ja koostati nii, et need esindaksid üldjoontes riikide elanikkonda, võttes arvesse muid olulisi sotsiaaldemograafilisi ja hoiakutega seotud muutujaid (sh sugu, haridus, sünniriik, hoiakud ELi suhtes ja pangatähtede kasutamise sagedus). Suhtluskeelteks olid osalevates riikides kasutusel olevad põhikeeled.

Kvalitatiivse uuringu eesmärk on tuvastada ja analüüsida uuringu aluseks oleva teemaga seotud väljavaateid ja probleeme. Uuringus eeldatakse, et osalejate esile toodud väljavaated ja probleemid kajastavad asjaomase laiema elanikkonna väljavaateid ja probleeme. Siiski ei ole võimalik kvantifitseerida, millises ulatuses need väljavaated ja probleemid asjaomase laiema üldsuse või konkreetsete alarühmade kohta kehtivad. **Kvalitatiivse uuringu väärtus seisneb pigem selles, et see aitab tuvastada olemasolevad väljavaated ja kogemused ning teha kindlaks nende aluseks olevad kaalutlused.** Seega tuleks siinses dokumendis esitatud tulemuste käsitlemisel silmas pidada, et need ei esinda statistiliselt asjaomase elanikkonna väljavaateid ja eelistusi. Ehkki selles aruandes tuuakse välja ilmsed erinevused väljavaadetes ja eelistustes tingituna näiteks vanuserühmast ja geograafilisest asukohast, tuleks neid erinevusi käsitada vaid näitlikuna. Need võivad viidata asjaolule, et teatud väljavaated ja eelistused on mõnes konkreetsetes vanuserühmas, riigis või sotsiaalses rühmas valdavamad.

Ülevaade peamistest järeldustest

Euroopluse mõiste

Tulevaste europangatähtede temaatikat käsitlevatele seisukohtadele andis konteksti fookusrühmades alustuseks peetud arutelu eurooplaseks olemise tähenduse üle. Fookusrühmades tuvastati spontaanselt neli peamist vaadete kategooriat:

- **reisimine ja/või inimeste vaba liikumine Euroopas;**
- **euro või ühisraha kasutamine Euroopas;**
- **liberaalsed väärtused, nagu vabadus, solidaarsus ja võrdsus;**

¹ Teema: korduv keskne põhiteema või -idee, mis tagab eri pangatähtede kujunduse järjepidevuse.

² Motiivid: pildid, mis arendavad või kajastavad teemat ja võivad olla igal nimiväärtusel eri kujuga.

³ Ühised kujunduselemendid: pildid või sümbolid, mis ei ole seotud teemaga, vaid on pangatähtedele lisatud praktilistel eesmärkidel ja sümboliseerivad Euroopa identiteeti.

- **kultuurilised aspektid, nagu keelte ja kultuuride mitmekesisus Euroopas ja ühine ajalugu.**

Eurooplaseks olemist tõlgendati pigem isiklike väärtuste ning igapäevaste kultuuriliste kogemuste ja huvide kui Euroopa institutsioonide ja ELi õigusaktide kaudu. **Eelkõige seostati eurooplast tunnete ja tajuga ühtsusest, ühistest väärtustest ja ühisest ajaloost (eurooplasi ühendavad aspektid). Peale selle hinnati Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust (eurooplasi üksteisest eristavad aspektid).**

Europangatähtede praeguse teise seeria meenutamine ja tajumine

Üldiselt suudeti europangatähtede praegust seeriat (sh selle teemat) meenutada piiratult. See puudutas eelkõige nooremaid inimesi ja osalejaid, kes eelistasid kaardimakseid või digitaalset makseviisi.

Kui osalejatele meenutati pangatähtede praeguse seeria teemat (Euroopa ajastud ja stiilid), **tekitas see nii väga positiivseid ja neutraalseid kui ka pigem negatiivseid reaktsioone.** Positiivselt reageerinud osalejate jaoks oli teema (ja seonduvad motiivid) esteetiliselt meeldiv ja europangatähtede jaoks sobiv, kuna see kajastab üht Euroopa kultuuriajaloo põhielementi, mis on oluline kõigile liikmesriikidele. Samuti viitasid nad spontaanselt teema neutraalsusele. Negatiivsemate reaktsioonidega osalejate jaoks oli ajalooline teema vanamoeline või liiga tavaline, samuti arvati, et neutraalne teema on üksluine või igav. Mõned osalejad arvasid, et teema ja motiivid ei ole asjakohased ega seostu selgelt Euroopaga.

Osalejad identifitseerisid end praeguste pangatähtedega harva või tundsid vähe emotsionaalset sidet. Selles kontekstis tunti üldjuhul heameelt mõtte üle muuta pangatähtede kujundust. Selles nähti võimalust luua meeldivamad ja eristuvamad pangatähed.

Europangatähtede tulevase temaatika ja motiividega seotud üldised kaalutlused

Kui osalejatelt küsiti tulevaste europangatähtede võimalike uute teemade kohta ja paluti neid võrdlevalt hinnata, viitasid osalejad sageli spontaanselt konkreetsetele kriteeriumitele, mida peeti oluliseks. Eelkõige oli osalejate jaoks tähtis, et **teemad oleksid asjakohased ja vastuvõetavad kogu Euroopas, rõhutaksid liikmesriikide ühtsust ja mitmekesisust ning oleksid hõlpsalt äratuntavad ja pilkupüüdvad kujundusega.** Ühtlasi peeti oluliseks, et teema oleks üldiselt vastuvõetav ja seda oleks pangatähtedel lihtne kujutada. Spontaanselt toodi mõnevõrra vähem esile tundmuslikumaid kaalutlusi, näiteks et teema võiks tekitada kodanikes uhkust.

Teemat kujutavate motiivide kohta leidsid osalejad üldiselt, et need peaksid olema äratuntavad, nendega peaks olema kerge suhestuda ning vältida tuleks vastuolulisi, lahkarvamusi tekitavaid või solvavaid motiive (näiteks kultuurilisi stereotüüpe esindavad või religioossed, poliitilised või ideoloogilised motiivid). Peale selle pidasid osalejad oluliseks motiivide sümbolismist, eelkõige seoses ELi ühtsuse või väärtustega. Samal ajal leidsid mõned osalejad, et on keeruline leida motiive, mis vastaksid eespool toodud kriteeriumitele või oleksid nii tuntud kui ka laialdaselt aktsepteeritud. Nagu allpool kirjeldatud, suhtusid osalejad seetõttu mõnel juhul teatud teemadesse vähem entusiastlikult.

Osalejad mainisid sageli, et tunneksid **heameelt või isegi uhkust, kui europangatähel oleks nende riigist pärit motiiv**, mis esindab ühist laiemat teemat. Sellega seoses jõuti arutelus sageli tõdemuseni, et europangatähtede nimiväärtuste arv ja seega ka eri liikmesriike esindavate motiivide kujutamise ruum on piiratud. See omakorda tekitas vajaduse leida erinev lähenemisviisi, kasutades näiteks **piirkondadest lähtuvaid motiive või piiriüleseid või eri riikidest kaugemale ulatuvaid motiive.** Kõik osalejad ei olnud siiski valmis leidma riigipõhiste motiivide puhul kompromissi. See puudutas eelkõige Bulgaariast ja Portugalist pärit osalejaid, kelle puhul oli selliste motiivide eelistus sageli seotud tajutud vajadusega, et ELi partnerid peaksid neid riike

võrdsemalt kohtlema ja rohkem väärtustama. Europangatähtede uues kujunduses nähti võimalikku vahendit, mille kaudu liikmesriigid võiksid saada rohkem väärtustatud.

Tulevaste europangatähtede eelistatud teemad ja motiivid

Osalejad pakkusid välja suure hulga teemasid ja seonduvaid motiive. Eelistused ulatusid pangatähtede ja müntidega tavapäraselt seonduvatest teemadest, nagu kõrgete aukandjate portreed, looduselemendid, mälestusmärgid, ajaloolised sündmused, teadussümbolid ja transpordivahendid, kuni nüüdisaegsemate teemadeni, nagu kosmos, moodne kunst, populaarsed toidud ja joogid ning spordivõistlused. Sageli mainiti ka abstraktsemaid või kontseptuaalsemaid teemasid, nagu väärtused (nt vabadus, võrdsus ja demokraatia), mitmekesisus, kultuur ja kestlikkus.

Kui mõni teema leidis mainimist vaid ühes või kahes fookusrühmas või mõne üksiku osaleja poolt, siis **valdav enamik teemasid olid korduvad** või juba mainitud teemadega lähedalt seotud. **Riikide lõikes esines kõigis neljas vanuserühmas hämmastav järjepidevus eri teemade mainimise sageduses.**

Osalejatel oli üsna kerge valida tuvastatud teemade seast oma eelistused ja arutleda nende üle oma fookusrühmas. Sel viisil vähendati pakutud teemade loetelu kõigi riikide fookusrühmades, kuna mõnda teemat ei eelistanud keegi ja mõnel juhul leiti, et teema kattub teiste teemadega. Näiteks leiti mõnel juhul, et teaduse ja ajaloo teemad kattuvad portreede teemaga (või vastupidi) ja seega ei arutletud nende üle eraldi. Eelistatuimad teemad (mis tuletati eelistuste väljendamise kaudu igas fookusrühmas):

- **loodus;**
- **mälestus- ja maamärgid;**
- **portreed;**
- **Euroopa väärtused;**
- **teadus ja progress;**
- **kunst.**

Need eelistatud teemad kerkisid esile arutelude käigus. Enam eelistati teemasid, mida tajuti neutraalsena – eelkõige loodus ja Euroopa väärtused –, ning mõnevõrra vähem toetati suuremat arutelu tekitanud teemasid, eelkõige mälestus- ja maamärgid ning vähemal määral portreed (põhjused on toodud allpool).

Loodus

Loodusega seotud teemad olid fookusrühmade lõikes kõige sagedamini pakutud teemad. Looduse kohta märgiti korduvalt, et see on **neutraalne, turvaline või kerge ega tekita tõenäoliselt vastuolusid. Samuti peeti seda teemat sageli piiriüleseks või universaalseks** ning selliseks, millega kõik eurooplased oleksid valmis suhestuma. Mõned osalejad leidsid, et sellel teemal on lisaks eriline sümbolne tähendus, kuna EL on ühine territoorium, kus kõigi liikmesriikide elanikud võiksid tunda kuuluvustunnet. Peale selle tulenes loodusteema populaarsus selle esteetilisest väärtusest ja üldisest meeleolust, mida see osalejate arvates tulevastele pangatähtedele annab. Mitmes riigis leiti samuti, et loodusteema võimaldab tulevastel pangatähtedel fookusesse tuua ökoloogilised aspektid. Pakutud loodusteemad võib jagada nelja põhikategooriasse: maastikud (eelkõige mäed); veeteed ja -alad; lilled, taimed ja puud ning loomad ja linnud.

Mälestus- ja maamärgid

Paljude osalejate arvates **esindavad ajaloolised mälestus- ja maamärgid Euroopa kultuurilise identiteedi kergesti äratuntavat põhielementi** ja oleksid seega pangatähtede teemana väga mõistetavad ja asjakohased. Korduvalt oldi seisukohal, et sellised mälestus- ja maamärgid ei sümboliseeri mitte ainult Euroopa arengut, vaid ka selle vastupanuvõimet ja väärtusi, st aspekte, mis eurooplasi veelgi ühendavad. Samal ajal tajuti mõnes fookusrühmas spontaanselt sellise teemaga seonduvate motiivide valikul tekkida võivaid probleeme. Esiteks märgiti, et mälestus- ja

maamärgid seostuvad mõnikord möödunud konfliktide või tragöödiatega ja seetõttu võivad need kanda endas negatiivset varjundit või mõjuda mõnede elanikerühmadele isegi solvavalt. Teiseks arvati, et võib olla raske välja valida sellised mälestus- ja maamärgid, mis esindaksid kõiki euroala riike. Sellegipoolest pakuti mälestus- ja maamärkide teemaga seonduvateks motiivideks tavaliselt konkreetseid ajaloolisi hooneid, losse ja maamärke, religioosseid ehitisi, sildu, muuseumi ja galeriisid ning Brüsselis ja Strasbourgis asuvaid ELi institutsioonide ehitisi.

Portreed

Portreesid pakuti välja nii **iseseisva teemana kui ka muude teemadega** (eelkõige teadus ja progress, kunst, ajalugu ja sport) **seotud motiividenä**. Osalejad leidsid sageli, et pangatähtedel võiks kujutada **silmapaistvaid inimesi, kellel on olnud oluline roll tänapäeva Euroopa arendamisel ja kujundamisel** ning kes seeläbi on aidanud luua Euroopa identiteeti või on seda inspireerinud. Portreedega seotud motiivid jagunesid viide põhikategooriasse: muusikud ja heliloojad; ajaloolised suurkujud, sealhulgas Euroopa asutajad; teadlased; filosoofid ja kirjanikud ning kunstnikud. Osalejad leidsid, et enamik neist kategooriatest ei tekita erilisi vastuolusid. Erandiks oli ajalooliste suurkujude kategooria, mille puhul leiti, et **mõned juhid või eelkõige poliitilised suurkujud võivad eri elanikerühmades tekitada erinevaid tundeid ega pruugi seega olla motiividenä üldiselt aktsepteeritud**. Kui see seisukoht fookusrühmas esitati, muutus see tavaliselt valdavaks. Sageli saavutati kokkulepe, et selliseid isikuid tuleks vältida ja kujutada tuleks pigem isikuid, keda üldisemalt tunnustatakse või austatakse, nagu kuulsad kunstnikud või kirjanikud.

Euroopa väärtused

Selle kategooria pooldajad väitsid tavaliselt, et **Euroopa sünonüümiks võib pidada väärtusi, nagu ühtsus, rahu, demokraatia, inimõigused, vabadus, võrdsus ning mitmekesisus ja kaasamine**. Ühtlasi leiti, et need väärtused ületavad riikide piire ja sotsiaalseid hierarhiaid, ühendavad või seovad eurooplasi ja annavad neile ühise identiteedi. Mõned osalejad toonitasid, et väärtused on elanike jaoks otsesemalt ja igapäevasemalt asjakohased kui muud populaarsed teemad, nagu mälestusmärgid ja kuulsad isikud, kuna väärtused määravad inimeste eluviisi. Osalejate arvates olid arutelu all olevad väärtused muutunud nende jaoks olulisemaks seoses uuringu toimumise ajal alanud Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Selles nähti ohtu demokraatiale ja vabadusele. Esialgu kaaluti väärtuste teema esiletõstmist oluliselt rohkemates fookusrühmades, kuid hiljem otsustati mõnes rühmas, et see teema on pangatähtedel kujutamiseks liiga abstraktne.

Ehkki osalejad leidsid, et väärtuste väljendamine motiividenä on keeruline, kerkis esile kolm peamist motiiviliiki: valge tuvi sümboliseerimaks vabadust ja rahu; kätest kinni hoidvad või üksteist embavad inimesed sümboliseerimaks solidaarsust, demokraatiat, ühtsust ja seotust ning käed (nt kätest moodustatud ring, väljasirutatud käed, kätlemine) sümboliseerimaks koostööd, solidaarsust, ühtsust ja võrdsust. Väärtustega seoses pakuti motiividenä veel leedi Justiitsiat ja kaalusid (inimõiguste, võrdsuse ja austuse motiividenä), rahu märki, avatud piirdeid (vabaduse motiivinenä) ning koos seisvaid inimesi ja Euroopa geograafilist kaarti koos Euroopa riikide lippudega (koosolemise ja kaasamise motiividenä).

Teadus ja progress

Selle teema pooldajad tõstsid esile **paljusid uuendusi ja avastusi ning tehnoloogia arengut Euroopa ajaloos**, mis on saavutanud üleilmse tähtsuse ja mõjuulatuse. Samuti leiti, et selliste teemade kasutamisel oleks oluline hariv funktsioon, kuna see aitaks suurendada elanike teadlikkust Euroopa saavutustest ja julgustaks neid uusi teadmisi omandama. Selle teemaga seotud motiividenä pakuti kõige enam Euroopa uuendusi ja avastusi, eelkõige transpordi, energia, kosmose ja astronoomiaga seotud tehnoloogia valdkonnas, meditsiinilisi avastusi ja tehnoloogialahendusi, füüsikas tehtud avastusi, tööstusvahendeid või tööriistu ja kommunikatsioonitehnoloogiat. Ühtlasi leiti sageli, et motiividenä võiks kujutada konkreetseid teadlasi, leiutajaid või avastajaid. Samamoodi nagu portreede teema puhul kahtlesid mõned osalejad, kas konkreetseid teadlasi või leiutajaid tuleks kujutada, kuna mõned neist võivad tekitada lahkarmusi ning nende olulisus (või nende leiutiste ja avastuste olulisus) võib olla riigiti erinev.

Kunst

Kunstiteemat eelistati tavaliselt rohkem Lõuna- ja Lääne-Euroopa riikides. Selle teema eelistajate arvates on **kunst Euroopa märkimisväärseim, tuntuim ja unikaalseim vara**. Nii nagu looduse ning mälestus- ja maamärkide teemade puhul leiti ka kunsti puhul, et selle kujutamine pangatähtedel võiks äratada elanike huvi ja uudishimu, innustades avastama kohti, kus meistriteosed on loodud või kus neid esitletakse. Praktilisest seisukohast oldi arvamusel, et kunstiteema võimaldab juba oma olemuselt luua pangatähtedele esteetiliselt väga meeldiva kujunduse. Konkreetsemalt pakuti motiividenäidatena kuulsaid meistriteoseid, kunstnikke ja skulptoreid, kunstiajaloo elemente ja eri stiile, tantsu ja tantsijaid, hooneid ja arhitektuuri ning muusikariistu ja -liike. Arutelude käigus püüti kunstimotiive analüüsida kaasavalt, keskendudes sellele, kuidas need võiksid esindada ja ühendada eri teemasid ja riike. Näidetena toodi esile kunstnikke, nagu Leonardo da Vinci, kes sümboliseerib nii kunsti kui ka teadust ja avastusi; antiikmonumente sümboliseerimaks kunsti, ajalugu ja tsivilisatsiooni väärtusi; maastikumaale, mis ühendavad kunsti ja loodust ning eri riike esindavaid kunstimotiive.

Muud suhteliselt populaarsed teemad

Fookusrühmades olid suhteliselt populaarsed (ehkki vähem kui eespool kirjeldatud teemad) veel järgmised teemad: ajalugu või ajaloosündmused; kombed ja tavad; toidud, joogid ja kokandus; kultuur; keskkond ja kestlikkus; maakaardid ja geograafia; sport; keeled; liikmesriikide lipud ning transport ja reisimine. Suhteliselt vähe (st vaid ühes või kahes fookusrühmas) eelistati selliseid teemasid nagu haridus, religioon, perekond, avalikud ja sotsiaalteenused ning sõnumid ja tekst.

Ühised kujunduselemendid⁴

Praeguste europangatähtede teema ja motiivide puhul teati ühiseid kujunduselemente üldiselt üsna vähe. Osalejad väitsid sageli, et pole neid elemente kunagi märganud või neile tähelepanu pööranud. Kui neid näidati, leidsid osalejad sageli, et ühiseid kujunduselemente on liiga palju ning see muudab pangatähtede kujunduse kirjuks ja ebaselgeks. Ühtlasi oldi arvamusel, et mõned elemendid korduvad tarbetult, näiteks Euroopa lipp ja tähtedest ring.

Valdavalt arvati, et kõige olulisemad ühised kujunduselemendid on:

- **tähtedest ring;**
- **Euroopa lipp;**
- **Euroopa kaart;**
- **vääringu sümbol €;**
- **vääringu nimi „euro” kolmes tähestikus.**

Põhjendustena märgiti, et need elemendid on kergesti äratuntavad, arusaadavad ja kasulikud.

Kõige ebaolulisemateks kujunduselementideks peeti Europe portreed, EKP presidendi allkirja ja vähemal määral muid elemente, nagu autoriõiguste kaitset tähistav sümbol või EKP akronüüm kõigis keeltes. Europe portree oli osalejatele üldiselt tundmatu ega seostunud nende arvates Euroopa mõiste või Euroopa identiteediga. EKP presidendi allkirja ja muude administratiivsete elementide kohta öeldi, et neid ei ole lihtne näha ega mõista ning need ei ole eriti funktsionaalsed.

Samal ajal pakkusid osalejad välja **uusid ühiseid kujunduselemente**, näiteks väljavõtted Euroopa inimõiguste konventsioonist või Euroopa hümnist, Euroopa Parlamendi kujutis või kõigi ELi liikmesriikide lipud. Samuti leiti, et praegu pangatähtedel olev Euroopa kaardi kujutis võiks hõlmata ainult euroala riike ja EKP akronüüme võiks vähendada.

Muud ettepanekud tulevaste europangatähtede kohta

⁴ Ühised kujunduselemendid on pildid või sümbolid, mis ei ole seotud teemaga, vaid on pangatähtedele lisatud praktilistel eesmärkidel ja sümboliseerivad Euroopa identiteeti.

Osalejatelt küsiti, kas neil on muid kaalutlusi, mida peaks seoses tulevaste europangatähtede kujundusega silmas pidama. Toonitati, et pangatähed peaksid olema **lihtsad ja selged**, aga ka **värvilised, ilmekad ja pilkupüüdvad**. Mõned osalejad märkisid samuti, et eri nimiväärtusega pangatähtede tähistamiseks tuleks kasutada kontrastseid värve, mis võimaldaks pangatähtedel hõlpsalt vahet teha. Mõnes fookusrühmas leidsid osalejad, et oluline on säilitada praegused eristuvad värvitoonid, kuna inimesed on nendega aja jooksul harjunud. Ühtlasi oldi arvamusel, et pangatähtedele peaks olema lisatud elemendid, mis muudavad rahatähed vaegnägijate jaoks kergemini äratuntavaks ja üksteisest eristuvaks, näiteks Braille elemendid või erinevad ebakorrapärased servad.

Peale selle sooviti, et europangatähed oleksid väiksemad ja ühesuurused, et need mahuksid paremini rahakotti. Mõned osalejad märkisid, et pangatähed peaksid olema tehtud plastipõhisest materjalist, mis aitab tagada nende vastupidavuse. Teised aga rõhutasid kestlike materjalide kasutamise tähtsust.

Mitmes riigis soovisid osalejad, et üldsus oleks jätkuvalt kaasatud otsustesse tulevaste europangatähtede kujunduse kohta, kuna see suurendaks võimalust, et lõplik kujundus on laialdaselt aktsepteeritud.

Kokkuvõte

Põhimõtteliselt toodi uuringuga esile **võimalikud probleemid sellise kujunduse leidmisel, mis oleks laialdaselt aktsepteeritud kõigis liikmesriikides ja eri elanikerühmades**. Üks selline probleem on seotud erinevate (ja mõningal määral vastuoluliste) ootustega, mis fookusrühmades selgelt välja tulid. Ühest küljest soovisid osalejad näha kujundust, mis tugineks universaalsuse ja kaasamise põhimõtetele, teisest küljest aga sooviti tungivalt kujundust, mis esindaks liikmesriikide erisusi (füüsiliste varade, kultuuri või antud panuse osas), kuid seda siiski ühtse ELi kontekstis.

Sellegipoolest saab eristada kuut teemat, mis pälvisid laialdase ja selge poolehoiu kõigi rahvuste ja vanuserühmade seas: **loodus, mälestus- ja maamärgid, portreed, Euroopa väärtused, teadus ja progress ning kunst**. Kõige ulatuslikumalt pooldati looduse ja Euroopa väärtuste teemasid, mida peeti ühtlasi potentsiaalselt kõige vähem vastuoluliseks. Ühtlasi selgitab see, miks nende teemade populaarsus arutelude käigus suurenes. Muud teemad, nagu mälestus- ja maamärgid, portreed ja ajalugu, olid küll suhteliselt populaarsed, kuid nende puhul nähti rohkem võimalikke ohte ja probleeme kogu Euroopas aktsepteeritavate motiivide tuvastamisel.

Samal ajal jõuti võimalikke teemasid ja seonduvaid motiive käsitlevates aruteludes järeldusele, et **mõned teemad on selgelt kattuvad**. Mõnikord märkisid osalejad võimalust kombineerida eri teemad ühtseks kujunduseks, näiteks loodus ja kestlikkus, portreed ning teadus ja/või ajalugu, teadus ja ajalugu, kunst ja ajalugu, kunst ja loodus, Euroopa väärtused ja kestlikkus või Euroopa väärtused ja keeled.

Ehkki mõnikord peeti seda (eespool kirjeldatud põhjustel) keeruliseks, tuvastasid osalejad üldiselt mitu eri motiivi iga eelistatud teema kohta. Eelistatud motiivide ühised omadused olid **esteetilisus või väärikus** ja **viited Euroopa tähtsusele** (varade või panuse poolest) või **kindlale loomusele** (väärtuste ja arengu poolest). Samuti peeti väga oluliseks motiivide **äratuntavust**, mis osalejate jaoks oli peaaegu pangatähtede tuvastatavuse eeltingimus.

Kõnealuse uuringu teine eesmärk oli mõista arvamusi ja eelistusi seoses europangatähtede praeguse teise seeria **ühiste kujunduselementidega**. Uuringu käigus tuvastati, et teatud elemente eelistati selgelt ja järjepidevalt rohkem kui muid elemente, nagu on kirjeldatud eespool. Nende konkreetsete järeldustega võrdselt tähtsad, kui mitte veelgi olulisemad, on tulemused selle kohta, kuidas osalejad hindasid ühiseid kujunduselemente üldisemalt. Selgelt eelistati elemente, mis olid osalejate jaoks lihtsalt **äratuntavad, arusaadavad ja funktsionaalsed**. Need on ühtlasi kriteeriumid, mis võivad aidata tulevaste pangatähtede kujunduselemente kindlaks määrata.

Aruande struktuur

Uuringu 1. osas antakse üksikasjalik ülevaade uuringu taustaandmetest ja kasutatud meetoditest. 2. osas kirjeldatakse osalejate üldisi arvamusi eurooplaseks olemise mõiste kohta. 3. osas keskendutakse sellele, kuidas osalejad mäletavad ja tajuvad europangatähtede praegust teist seeriat, ning 4. osas kirjeldatakse tulevaste pangatähtede eelistatud teemasid ja motive. 5. osas käsitletakse osalejate eelistusi ühiste kujunduselementide suhtes ja 6. osas muid oluliseks peetud kaalutlusi seoses pangatähtede tulevase kujundusega. 7. osas esitatakse uuringu peamised järeldused. Asjakohane lisateave esitatakse uuringu lisades.